

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БҮРЯАТ

Бүгэдэ арадай сонин

1998
май
16

Хабарай һүүл
улаан луу
харын
20
гарагай 7
СУББОТО
№ 84 (19925)
Газетын сэн хэлсээтэ

1921 оной
декабриин
21-һээ гарана

Мүнөөдэрэй
шухала
асуудал

соо ажаһуудаг арадуудай заншалта соёл» гэнэн асуудалаар уласхоорондын удха шанартай ехэ хуралдаан 1999 оной июль харын эхээр үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Уласхоорондын энэ хуралдаанда Хитадай, Түбэдэй, Япон, США-гай, Канадын, Монголой, Европын болон бусад гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд хабаадаха тухайгаа мэдүүлэнхэй. Энэ хуралдаан ЮНЕСКО-гэй харгалзалга доро үнгэргэгдэхэ гээд элирхэйлнэб. Сампиловой нэрэмжэтэ музейдэ хая наашадаа үзэгдөөгүй үргэн хэмжээ-

ЭБЛЭРҮҮЛЭН НЭГЭДҮҮЛХЭ ЗОРИЛГОТОЙБДИ

Уг удамаа, түүхээс, үндэһэн хэлээс маргаһан арад арад бэшэ гээд тоологдодог. Сэсэн мэргэн энэ ойлгосын айхабтар зүб байһы манай буряад арад бүри далаад, наяд онуудай үеэр мэдэржэ эхилһэн гээшэ. Эгээл тэрэ үедэ республикымнай эрдэмтэд, түрүү бодолтой сэхээтэд, уран зохёолшод засагай зургаануудай элдэб суглаанууд дээрэ арадынгаа хуби заяанда хабаатай амин шухала асуудалнуудыг табижа, энэ талаар бодотор бэлүүлэгдэхэ хэмжээ ябуулгануудыг абаха эрилтэ табидаг болоһон юм. Буряад хэлэнэй, ёһо заншалнуудай, соёлой хүгжэлтын асуудалнуудаар яһала боломоор тогтоолнууд абтадагшыг наа, тэдэн бэлүүлэгдэнгүй саарһан дээрэ үлэшэдэг хэн. Буряад Республикын, Шэтын болон Эрхүүгэй областин, Агын болон Усть-Ордын автономито округой үргэн дэлгэр оронойнгоо олон нютагуудта, хотонуудта ажаһуудаг буряад утсаатанай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатай хуралдаан үнгэргэгдэжэ, тэрэнэй дүнгүүдээр Бүгэдэ буряадай үндэһэн соёлой эблэ байгуулагдаһан гээшэ. «Угсаата арадаа сэдхэл бодолоорнь эблэрүүлэн нэгэдүүлхэ уряа доро ажалаа эмхидхэхэ ёһотойбди» гэжэ манай мэдээжэ эрдэмтэн Тарас Матвеевич Михайлов эблэлэй хүдэлмэрийн эхин шатада хэлэһэн юм. Манай эблэл ахатанайнгаа хэлэһэн энэ ханамжые хүдэлмэрийнгоо гол уряа болгообди гээд ханадаг хүм. Шэһээр байгуулагдаһан Бүгэдэ буряадай үндэ-

һэн соёлой эблэлэй түрүүшын алхамуудта республикымнай хүтэлбэрилгшэд бодото туһаламжа үзүүлһэн, мүнөөнэй орёо үедэшы али болохо туһа хүргэһөөр гээд онсолхо шухала. Угсаата арадынгаа ёһо заншалнуудыг, угайнгаа урлалнуудыг нэргээхэ, үндэһэн хэлээс хүгжөөхэ, баяжуулха талаар үнгэрһэн үедэ яһала горитой хүдэлмэри ябуулагдаа. Гол гол хэмжээ ябуулганууд тухайгаа олодо хануулан тобшохоноор хөөржэ үгэлтэй гээд ханагдана. Абай Гэсэрэй 1000 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хэмжээ ябуулганууд хоёр жэлэй туршада олон зоной хабаадалгатайгаар баяр ёһололой оршондо Буряад орондо, Агада, Усть-Ордаа үнгэрһэн гэжэ мэдэнэт. Илангаяа залуу үетэндэ, мүн аха, дунда наһатайшуудашыг туһатай, хургаал абамаар «Эрын гурбан наадан», «Дүрбэн бэрхэ» гэнэн олоной хабаадалгатай дамжуулгануудыг ханана ёһотойт. Бурхан шүтөөнэй хэрэгсэлнүүдыг, буряад зурагай нюусануудыг, заншалта хубсаһа хунар оёлгыг нэргээхэ, угсаата арадынгаа урданһаа хойшо хүндэтэй Сагаалганай хайндэрыг олоной хабаадалгатайгаар үнгэргэхэ талаар мүн лэ горитой хүдэлмэри ябуулагдаа гээшэ. Мүнөө жэлэй Сагаалганай хайндэр урданайхиһаа ондоогоор үнгэргэгдэжэ, олоной зүгһөө ехэтэ хайшаагдаа. Энэ талаар саашадашыг ажал ябуулагдаха ёһотой. «Буряад ороной угсаата, мүн эндэ үни удаан саг

нэй выставкэ эмхидхэгдэхэ. Буряад орондо ажһуудаг бүхы арадуудай урлалнууд, уран зурагууд, элдэб зүйлэй бүтээлнүүд табигдаха байна. Удаань айлшаднай Байгал далайгаар аяншалха, түүхэтэ газарнуудтань хүрэхэ үедөө «XXI зуун жэлдэ дэлхэйн эрдэни зэндэмэни Байгал далайе яжа хамгаалха» гэнэн асуудалаар хөөрөлдөө дэлгэхэ. Удаань хуралдаанда хабаадагшад Агын, Сүүгэлэй дасангуудаар айлшалха, Алхана уулын тахилгата газарнуудта, хүрэхэ юм. Айлшадтай эндэ ябаха үеэр гэгээн түрэлтэ Далай лама заларжа, уулзалга үнгэргэхэ юм. Байгша оной июниин 21-дэ республикын Президентын, Арадай Хуралай депутатуудай хунгалта үнгэргэгдэхэнь. хаянай байдалаар республикын Президентын тушаалда кандидатуудай тоо 13-да хүрэхэ. Мүн Арадай Хуралда хунгалдаха дуртайшуулай тоо бүрише олошорхо. Ушар иимэ һээ буряад угсаатандаа, мүн манай арадай хүгжэлтын асуудалнуудта ханалаа табидаг бүхы хүнүүдтэ хандажа, хунгалтада ерэхэдээ, буряад арадай хүгжэлтэдэ ханалаа табиха, оролдохо бодолтой хүниг республикынгаа хүтэлбэрилэгшөөр, Арадынгаа Хуралда депутатаар бодолтойгоор шэлэжэ хунгал!

Д-Н. ДУГАРОВ,
Бүгэдэ буряадай үндэһэн соёлой эблэлэй президент,
Россин Федерациин арадай уран зурааша.

Россин Федерациин Президентын Зарлиг

А.В.ПОТАПОВЫЕ «ЭСЭГЭ ОРОНОЙ ҮМЭНЭ ГАБЬЯГАЙ ТҮЛӨӨ» IV ШАТЫН ОРДЕНООР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын социально-экономическа хүгжэлтэдэ горитой хубитая оруулһанайнь, арадуудай хоорондох хани барисаа, харилсаа холбоо бэхжүүлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө Буряад Республикын Президент - Правительствын Түрүүлэгшэ Леонид Васильевич Потаповые «Эсэгэ ороной үмэнэ габьяагай түлөө» IV шатын орденоор шагнаха.

Россин Федерациин Президент Б.Н. ЕЛЬЦИН.
Москва, Кремль
1998 оной майн 11.

ШАНГА ТЭМСЭЛ БОЛОХОНЬ

Буряад Республикын Президентын тушаалда кандидатуудай тоо аяр 13-да хүрэхөөр багсаагдана. Республикын Президентын тушаалда кандидатай үнэмшэлгэ абагшадые нэрлэбэл: Валерий Шаповалов, Цыржима Сергеева, Сергей Улзетуев, Бато Очиров, Александр Коренев, Леонид Потапов, Амарсана Улзетуев болон Сергей Будажапов гэгшэд болоно. Харин Владимир Сагановай, Андрей Громовой, Игорь Михалевой болон Николай Кондаковой бүридхэлдэ абтаха тухай бүри хаяын сагта шиидхэгдэхэнь.

Республикын Президентын тушаалда кандидатаар бүридхэлдэ абтаһан нүхэдүүд сэхэ сэбэр тэмсэлэй оршондо идхалгын хүдэлмэри ябуулха бээ гээд найдагдана. Хүнниг ходооро шобто муушалһан хүн хээздэшыг хайн дүн туйладаггүй гээд үшөө дахин баталха шухала.

Д.ХУБИТУЕВ.

Буряад Республикын хунгуулин комиссиин ТОГТООЛ

1998 оной майн 12. Улаан-Үдэ хото.

«Буряад Республикын Президентын тушаалда болон Арадай Хуралай депутата кандидатуудаар бүридхэлдэ абтагшадта эфирнэ саг ба хэблэгдэхэ талмай олголгоор жээрэб таталга тухай».

«Буряад Республикын Президентын хунгалтанууд тухай» Буряад Республикын Хуулин 39 статьягай, «Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай хунгалтанууд тухай» Буряад Республикын Хуулин 31 статьягай, «хунгуулин эрхэнүүдэй болон Россин Федерациин эрхэтэдэй референдумдэ хабаадаха эрхэнүүдэй лаб хангалтанууд тухай» Федеральна Хуулин 40-дэхи статьягай, «Буряад Республикын Президентын тушаалда болон Арадай Хуралай депутата кандидатуудаар бүридхэлдэ абтагшадта хунгалтын урда тээхи идхалгын материалнуудыг гүрэнэй олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ толилуулхын тула эфирнэ саг ба хэблэгдэхэ талмай олгохо гурим тухай» заабариин үндэһөөр хунгуулин комисси иигэжэ тогтооно:

1. Олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэй хамта Буряад Республикын Президентын тушаалда кандидатаар бүридхэлдэ абтагшадта эфирнэ саг ба хэблэгдэхэ талмай олголгоор жээрэб таталгыг 1998 оной майн 18-да үнгэргэхэ.

2. Олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэй хамта Буряад Республикын Арадай Хуралай депутата кандидатуудаар бүридхэлдэ абтагшадта эфирнэ саг ба хэблэгдэхэ талмай олголгоор жээрэб таталгыг 1998 оной майн 22-то үнгэргэхэ.

3. Жээрэб таталгыг үнгэргэхэ шухала мэдээнүүдыг олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүд 1998 оной майн 16 болотор бэлдэжэ үгэхэ (эфирнэ сагай, хэблэгдэхэ талмай түлөөһэгүй ба түлөөһэтэй хэмжээн, эфиртэ гараха саг).

4. Буряад Республикын Президентын тушаалда болон Арадай Хуралай депутата кандидатуудаар бүридхэлдэ абтагшадта хунгалтын урда тээхи идхалгын материалнуудыг гүрэнэй олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ толилуулхын тула эфирнэ саг ба хэблэгдэхэ талмай олгохо гурим тухай мэдүүлгэнүүдыг туд тудтань майн 18 болон 22 болотор үгэхэ.

5. Тус тогтоол Буряадай гүрэнэй телевидени болон радиогоор мэдээсэхэ, «Бурятия» болон «Буряад үнэн» газетэнүүдтэ толилохо.

Буряад Республикын хунгуулин комиссиин түрүүлэгшэ В.Г.ЛАРИОНОВ.
Буряад Республикын хунгуулин комиссиин секретарь Л.И.ДЕДУХИНА.
N01-06/216.

ТОЛМИ

Хэн Буряад
Республикын
хүтэлбэрилэгшэ
болохоб?

ХАЛЬМАГ ОРОНДО - ИЛЮМЖИНОВ, БУРЯАДТА-?

(ПРЕЗИДЕНТЫН ЁУНГАЛТА ТУХАЙ)

Энэ жэлдэ Буряад ороной Президентые хунгалта болохонь гэшэ. Россидашье, Буряад орондошье ямар хүнүүд Президент болохо ёһотойб гэнэ хөөрэлдөөнүүд гараһаар үнинэй. Тиихэдэ гол түлэб Президент хадаа үнэн сэхэ зантай, үндэр ехэ эрдэмтэй, буян нүгэл илгаруулаха шадалтай, сэлмэг һонор ухаатай, халуун зүрхэтэй, сэбэр гартай байха ёһотой гэжэ хэлэгдэнэ.

Мүнөө үедэ эгээл иимэ Президент Хальмаг Республикада хүдэлжэ, арад зондоо амиды бурхан гэжэ тоологдожо байһаниинь баясамаар гэшэ аабдаа. Кирсан Илюмжинов республикынгаа арад зонинь хайн хайхан һуудал байдалтай болгохын тула бүхы ханаа сэдхэлээ зорюулна. Тиихэдэ тэрэ олон тоото хари гүрэнүүдээр ябажа, түрүү дүршэлыень халан абадаг байха юм. Гадна хальмаг үүлгэрэйнгээ хонидые доллароор худалдажа, халхинай хүсөөр хүдэлдэг электростанцинуудые, телефонно станцинуудые олоор асаруулна. Тиигэжэ миинтэ шахуу электрын элшэ ашагладаг болоо.

К.Илюмжинов түрмэһөө гараһан хүнүүдтэ түрүүшын үедэ дээлхэ, хубсааха мунгэ өөрынгөө халаһан соһоо гаргажа үгөөд, ойрын сагта ажалда орохыень туһалдаг байна. Мүн тэрэ залуушуудад

тон ехэ анхарал хандуудаг. Тиихэдэ баһал өөрынгөө мунгөөр спортивна хэрэгсэлнүүдые худалдажа абаад, тэдэнэртэ бэлэглэдэг юм.

Харин тиихэдэ Россин гүрэнэй толгойлогшод арад зонийнгоо түлөө нэгэшьё ханаагаа табинагүй, олонхи ажалшад хара, жэлээр салин хүлһээ абангүй, хоһо нойтоор хүдэлнэ. Мүн иимэ байдалай тохёолдоод байхада, хүгшэд, хүүгэд тон ехээр зүдэрнэ.

Эгээл иимэ үедэ манай ороной ударидагшад гүрэнэй бюджетэй мунгөөр абтаһан «Мерседес» машинада һуугаад хитайса хатаралдана.

Хальмаг Республикада бюджетэй мунгэ зөөрөзөр хүнгэн машина худалдажа абаха ёһо гэжэ үгы.

1993 ондо Кирсан Илюмжинов өөрынгөө мунгөөр 50 машина худалдан абажа, министрствэнүүдтэ хубаагаа һэн. Саг үргэлжэ тэндэ байдаг хари гүрэнүүдэй элшэн сайдуудыё тэрэнэй абажа үгэһэн автомашинуудаар ябадаг гэшэ.

Эгээл тиимэһээ, К.Илюмжинов шэнги Президентнүүд манай республикада, Россияда

хунгагабал, ямар хайн байгаа гэшэб! Тиигэбэл бүхы гүрэнэймнай экономика түргэн саг соо һэргэхэ һэн.

Харин мүнөө гүрэмнай үдэрһөө үдэртэ унажал байна. Хулгайшад, мэхэшэд, алууршад, бидагуушад олошорһон зандаа. Армида, МВД-дэ журам хуладажал байна.

Минии ханахада, Ельцин, Гайдар, Чубайс, Явлинский болон бусад удамаршад СССР гүрэнине һалгаагаа. Тиихэдэнь ехэ хүсэтэй гүрэн байһанаа, арбаад гаран багахан гүрэн боложо тараһан байна. Тиигэжэ гүрэнэй экономикын хандаралһаа боложо, жэшэнь, мүнөө үедэ Россин элүүрые хамгаалгада жэл соо нэгэ хүндэ 9 доллар, харин США-да 2700 доллар хүртэнэ.

Бэрхэ хүн ноён болоходоо, ойрын жэлнүүд соо гүрэнине хүл дээрнэ үргэжэ табидаг гэжэ мэдэнэбди. Жэшэнь, 1933 ондо США-гай Президент Рузвельт халан хандаржа байһан гүрэнине ударидажа эхилхэдэ, түргэн сагай болзор соо гүрэнөө хүл дээрнэ гаргаһан байна.

Харин тиихэдэ мүнөө манай гүрэн хари гүрэнүүдтэ 170 миллиард доллар үри шэридэ

оронхой гэжэ мэдэнэбди.

1936 ондо И.В.Сталин Испани гүрэнһөө 510 тонно алта Россияда асаруулан юм. Тэдэнэй наһа барахада, манай гүрэндэ 2050 тонно алтан байгаа.

Харин СССР гүрэнэй унахада, 140 тонно алтан үлэнхэй байгаа гэжэ бэшэгдэдэг. Тиихэдэ альганай шэнээн газартай Япон гүрэн 700 тонно алттай байна.

Мүнөө үедэ Россин, хүтэлбэрилхы тушаалтай ноёд хари гүрэнүүдтэ гэр байрануудые худалдажа абана гэжэ дуулдаг гэшэ. Тэрэ мунгэн хаанаһаа абтанаб гэнэ асуудал гарана.

Россин Президент тухай нэгэ хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Тэрэнэй харын салин 12 мянган түхэриг болоно. Энэнь гүрэн соохи дунда зэргын салинһаа 12 дахин ехэ болоно. США-гай Президент 200 мянган доллар жэл соо абадаг, энэнь американецуудай дунда зэргын салинһаа 8 дахин үлүү болоно.

Манай Президентын мэдэлдэ 567 гэр байранууд ороно. Гүрэнэй толгойлогшын аппарадые 75 хүн хангана, Кремлиие нэгэ жэл соо хангахын тула 630 мянган доллар гаргашалагдана. Тэрэнэй

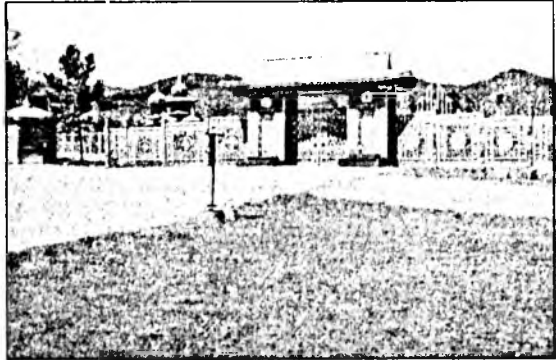
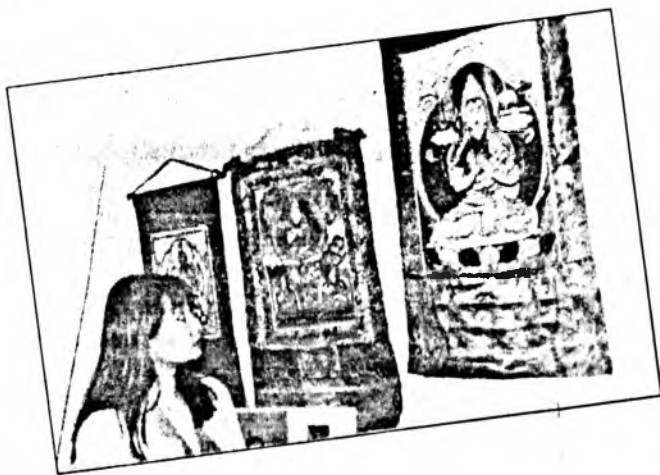
«Горки-9», «Русь» гэнэ амаралтын ордонуудые 37 хүн хангана, тэдэнэр тус тустай 1,5 мянган түхэриг хара бүр абадаг. Тэдэ дачануудые жэл соо хангахын тула гүрэн 250 мянган доллар гаргашална. Президентын «ИЛ-96» гэнэ самолет 47,7 миллион доллар сэнтэй, тэрэ самолёдойнь нэгэ час соо нийдэлгэ 42 мянган долларто хүрдэг. Жэшэнь, 1997 ондо Президент 4 миллион долларто нийдэ. Президентые хамгаалха хүнүүдэй тоо 650 хүрдэг, тэдэнэр 1 мянган доллар салинтай юм.

Мүн баһа Гүрэнэй Дүүжин хунгахада баһашье ехэ мунгэнэй гарадагынь мэдээжэ. 1995 ондо үнгэргэгдэхэ хунгалтын үедэ 450 миллиард түхэриг гаргашалагдана һэн. Тэдэ депутадуудай ехэнхинь томото хото городуудһаа хэн тула тэдэнэр хүдөө нютагай ажабайдал оройдоо мэдээжтэй.

Росси доторнай бэрхэ губернаторнуудай бии боложо байһаниинь хайн гэшэ. Жэшэнь, Кемеровскэ областин губернатор Аман Тулеев хүн зоной ажабайдалай түлөө тон ехээр оролдодог.

Эрхим хубүүдэ Президентээр, Арадай Хуралд депутадаар хунгаха гэшэ ганса манһаа дулдыдаха гэжэ хүн бүхэн бү мартая!

Б.БИРБАЕВ

Майн 18 - Музейнүүдэй уласхоорондын үдэр

ОЮУН БЭЛИГЭЙ, ТҮҮХЭТЭ ДУРАСХААЛАЙ ГУЛАМТАНУУД

«Музей» гэжэ үгэ грек хэлэнһээ «музануудай ордон хүмэ» гээд оршуулагдадаг. Эртэ урдын грегүүдэй домогой ёһоор, хүн түрэлтэнэй уран бэлигэй, оюун ухаанай бүхы халбаринуудые дүрсэлгшэ 9 муза зохёохы абьяас түрүүлдэг эди шэдитэй һэн. Буряадтамнай элдэб түхэлэй музейнүүд тоологдодог. Уран бэлигтэнэй бүтээлнүүдые хужарлан харахыё Ц.Сампиловай нэрэмжэтэ уран хайханай музей уридаг. Наяхан эндэ Буряадай габьяата уран зурааша, Алла Цыбиковагай бүтээлнүүдэй выставкэ үнгэрөө. Багахан хэмжээнэй 17 зурагынь үнгэтэ гоё альбом соо согсологдонхой. Зураг бүхэниинь буряад аялга хүгжэмэй, үндэһэн түхэл маягай, уянгата хайхан мэдэрэлэй хэблигтэй.

Бүри хургуулиин наһанай ябахандаа энэ музейдэ юрэ бусын, гайхамшаг үзэсхэлэн хараха аза талаантай байһан хүм. Николай болон Святослав Рерихүүдэй бүтээлнүүдэй выставкэ Энэдхэгһээ ерээд байгаа бшуу. Нуржабхаланта

Гималайн орьёлнууд, үлгэрэй хатан дангина мэтэ сэбэр хайхан Дэвика Рани Рерихэй дүрэнүүд, даяанда һууһан гэгээнтэнэй, Гэсэр Богдо хаанай дүрэ хүрэгүүд мүнөөшьё нюдэндэмни харагдаһан мэтэ...

Олон жэлнүүдэй туршада заһабариллагдажа, хаалтатой байһан Буряадай түүхын музей үнгэрһэн жэлэй майн 16-да нээгдэхэдэ, даб дээрээ 1-дэхи дабхарай залнуудынь хүдэлгэн юм. Тиихэдэ бурхан зурадаг уран зурааша, угай ехэ бэлигтэй Бато-Далай Дугаровай өөрын бүтээлнүүдэй, мүн тэрэнэй гараар заһагдаһан, шэнэлэгдэһэн бурхануудай хүрэгүүдэй «Тодо туяа» гэжэнэрэтэй выставкэ олоной анхарал татаа бэлэй.

Дасануудай хандаргадажа байха үеэр суута багша Жалсан Жабоной, үндэһэн соёлдоо гамтай Генин-Дарма Нацовай ашаар яһала олон бурхад, буддын шажанай оюун ухаанай, түбэд эмшэлгын гар бэшэмэл бүтээлнүүд абагадажа, музейнүүдэй хадагаламжада

оруулагдаһан юм. Гэбэшьё тиихэдэ абагадаһан эдэ үнэтэй сэнтэй зүйлнүүд мүнөө үедэ баһала оюлда оронхой. Түүхын музейн заһабариллагдаһан үшараар олонхи

экспонадуудынь Одигитриин хүмэдэ хадагаламжада байдаг. Хотымнай эгээн түрүүшын шулуун байһан болохо энэ хүмэ аяар 1740 ондо баригдаһан түүхэтэй. Эндэшьё үнэтэй шушаг зүйлнүүдые хадагалхада таатай эрхэ байдал үгы.

Забайкалиин арадуудай этнографическа музей ехэ талмай эзэлдэг, бүхэли комплекс гэшэ аабза. Бүгэдэ буряадай удхатай, үргэн ехэ хэмжээнэй үйлэ хэрэгүүд эндэ үнгэрдэг заншалтай. Жэшэнь, Гэсэрэй 1000 жэлэй ойн баярта зоруулагдаһан хүүгэдэй ехэ наадаан эндэ үнгэрөө һэн.

1983 ондо байгуулагдаһан Байгаалиин музей зонинь экологическа талаар хүмүүжүүлгын түб гуламта болонхой. Е.Ц.Имхеловагай хүтэлбэрилдэг музейн хүдэлмэрилэгшэд саг үргэлжын, мүн нүүдэл элдэб олон выставкэнүүдые бэлдэдэг. Энэ музейдэ нурагшад, оюутад, багшанар олоор ябадаг юм. Жэлэй туршада 100 мянга шахуу хүн музейдэ орожо, выставкэнүүдтэйнь танилсадаг байна.

Нүүлэй үедэ Х.Намсараевай нэрэмжэтэ литературна музей ажалаа эдэбхижүүлэнхэй. Энэ музейн хүтэлбэрилэгшэ С.С.Гунгаровагай үүргэ хубита ехэ. Аймаг бүхэндэ байгуулагдаһан музейнүүд ехэ олон. Хэжэнгын

аймагай Могсохоной хизаар ороноо шэнжэлгын арадай музей, Зэвдэйн

Зэлтэрэй аймагай К.К.Рокоссовскиин музей, мүн Селенгинскын декабристнуудай музей холо ойро суурханхай. Харин энээнһээ гадна хургуулинуудай дэргэдэ хэды олон музей хүдэлнэ гэшэб! Иигэжэ арадай уран бэлигэй, оюун ухаанай дээжэ бүтээлнүүдые хадагаламжада абажа, шэнжэлхэһээ гадна эснэй дурасхаал нэргээхэ, залуу үетэниинь хүмүүжүүлхэ үүргээ сум дүүргэхэ байһан музейн хүдэлмэрилэгшэды мэрэгжэлтэ хайндэрөөрөө халуунаар амаршалая!

Т.САМБЯЛОВА
ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Түүхын музейдэ дэлгэһэн «Тодо туяа» үедэ; гэнэ выставкын бартан этнографическа музейн бартан үүдэн; Алла Цыбиковагай бүтээл; Х.Намсараевай нэрэмжэтэ Литературна музейе даагшэ С.С.Гунгарова.

Г. САМБЯЛОВАЙ
А. БАТОМУНКУЕВАЙ фото

1958 о
Ярууны
МТС-эй
бааза А
хургуул
хүүдэн
хургуул
гэжэ нэр
эй дире

Петро
хүтэлб
2 даба
барига
Ярууны
лунда
Энэ
Ульдэр
Попер
гирин,
Боро-Х
риловн
ажалш
һэн. Х
ухибү
дүүргэ
Тэрэ
Директ
лаевич
Тэрэш
болон
директ
хургу

Б
Гар
бүри
мулта
нуур
гудай
хүнүү
үертэ
һандэ
эгээл
коло
мэдэ
Тийг
һаях
Зэвдэ
арюу
байг
абта
нэрэ
боло
ойл
дээр
һудд
юм.
У
элш
юрт
баг
Аун
эсхэ
хаа
сага
эрш
тор
хуг
хаа
бол
эхи
бай

ДЭМБЭРЭЛТЭ

ОЙЕНЬ

ДЭМЖЭНЭБДИ

1958 оной сентябриин 1-дэ Яруунын аймагай Эгэтын (МТС-эй) эхин хургуулийн база дээр Эгэтын дунда хургуули нээгдээн юм. Нүүдэнь 1961 ондо тэрэ хургуули Мужыхын хургуули гэж нэрлэгдээ. Эгэтын МТС-эй директор байһан Семён

зетэй багшанарай коллектив хүдэлдэг бэлэй. Тэдэ багшанарай олонхинь мүнөө үедэ Россин Федерациин, Буряадай габьяата багшанар, СССР-

Амаршалга

Петрович Танхасаевай хүтэлбэри дорой харуул хайхан 2 даххар хургуулийн байшан бригадан байна. Энэ хадаа Яруунын аймагай дүрбэдэхи дунда хургуули байһан юм. Энэ хургуулиандманай Ульдэргын, Эгэтын-Адагай, Поперечнын, Эгэтын, Хапгирын, Маарагтын, Улытын, Боро-Хороин, Жалгын, Гавриловкын колхознигуудай, ажалшадай үхибүүд хурадаг хэн. Жэл бүри 100 гаран үхибүүд арбадахи класс дүүргэжэ гарадаг бэлэй. Тэрэ үедэ хургуулийн директорээр Степан Николаевич Болдаруев хүдэлдэг хэн. Тэрэшэлэн бинь хуралсалай болон хүмүүжүүлгын талаар директорэй орлогнио байгааб. хургуулидамнай ехэл эбтэй

эй болон Россин арадай гэгээрэлэй отличнигууд юм. Тэдэ хэд бэ гэбэл, М.З. Янгутова, Е.М.Модогоров, У.С. Бандеева, Р.Х.Ц.-Д. Санжимитыпова, З.А. Базарова, А.Г. Терентьева, Д.Ж.Пунцукова, Е.Ф.Иванова, Е.И.Курнакова, Ф.П.Хонгоров, Т.С.Зарсаева, Ч.Р.Ямпилова болон бусад багшанар мүн.

Манай хургуули дүүргээн бэлитгэй зон - хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, багшанар, врачнууд, эрдэмтэд олон даа: профессорнууд, философиин эрдэмэй докторнууд В.И. Антонов, Л.Е. Янгутова хүдөө ажахын эрдэмэй кандидадууд Ч.М. Санданов, С.Б. Ешеев, медицина: эрдэмэй кандидат В.А. Тарнуев, физикоматематик ин эрдэмэй кандидат В.И. Антонов, педагогикын эрдэмэй кандидат С.С. Танхасаева болон бусад.

Буряад Республикын Правительствын аппарата манай хургуули дүүргээн бэрхэ хүтэлбэрилэгшэд Валентина Михайловна Алексеева, Валерий Васильевич Андреев гэгшэд хүдэлдэг юм.

«Дружба» колхозоймнай түрүүлэгшэ Баин Гончикжамсуевич Жигжитов баһал манай хургуули дүүргээн эрхим хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн юм. Тинхэдэ түрэл хургуулияа ударидажа байһан директор Владимир Федорович Хонгоров, завуч Светлана Александровна Будажапова

гэгшэд бүхы хүсэл оролдоогоо хүүгэдэй хуралсада, хүмүүжэлдэ зорюулна.

Мужыхын хургуулийн ажалдаа амжалтатай, арадта хүндэтэй багшанарай коллективдэмбэрэлтэ ойгоорнь амаршалаад, ургажа байһан залуу үетэниие хургаха, хүмүүжүүлхэ гэгэн нангин ажал хэрэгтэнь амжалта, ажабайдалдань элүүр энхые, юл жаргал хүсэе!

М.О.Ильин, Мужыхын дунда хургуулийн директорээр ажалаһан. ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: В.М.Алексеева; хургуулийн байшан 1978 ондо; М.О.Ильин (автор).

Булын альбомһоо.

ЭГЭТЭ - МИНИИ НЮТАГ

Минии балшар бага наһан Яруунын аймагай Эгэтэ нютагта (Маркса) үнгэрһэн юм. Хаанаш холо ябаа һаа, нютагаа һанахада, досоошни ямар бэ даа нэгэ хэлшэгүй ондоо мэдэрэл орохо. Хара-Шэбэрэйнгэ голье оймого наадаһанаа, унаган нүхэдөө һанахада, гоё байдаг даа. Ара талаһаа һабатай Анюултын булаг горхонтой, харьялан урдааг Хара-Шэбэрни, Боро-Толгой, Маарагтын эхинэй үндэрнүүдгээ эхитэй энхэ тайбан Эгэтэмни... Бүхы наһаараа зүрхэндөө дүтэ һанажа ябаха нүхэдтөө, нютагайхуцтаа, заалгаһан багшанартаа ажабайдалдань энхэ хайханиие амжалта хүсэнгөө, Мужыхындаа дунда хургуулийн ойн баяртай дашарамдуулан, шүлэгүүдэйнгээ туршалгануудые уншагшадай анхаралда гурадагһан.

Мүнхэ-Жаргал ЕШИДОРЖИЕВ.

Алиш зүгтөө алтан тарья ургуулаха Абяастай ажалла баатарнууд. Эрдэм бэлитгэй дээжээр сүршэхэ Эрдэни эндэмэни багшанар. Улад зоноо дахуулан ударидаха Ухаатай сэгэн хүтэлбэрилэгшэд. Үндэр наһатад, үндэр баян Амгалан тэнпоун ажаһуудаг Эгэтэдэмнай.

ЭЖЫ

Хүрһэтэ газар гүшхэһээр Хүнэй нэрэдэ хүртөөш даа Хэтын жаргал эдлэхээр Эхын юрөөл абааш даа. Алдарта суута арадтаа Ажал хэһээр хүдэржөөш, Үнэн хайхан сэдхэхээрээ Аша, гушанартай болоош. Энхэрэн зөөлхэн нюдөөрөө Эльбэн харан хууналли даа, Буурай сагаан толгойгоороо Мэндэшэлэн угтан байналли даа.

Бурхан тэнгэридээ зальбаржа, Бултымнай һанан сэдхэнэш даа. Эгэтэ тоонто нютагтаа Элүүр энхэ хуугыш даа, Эжымни.

ЗАЛУУ НАНАН

Үндэр хадын уулаһаа Унгар татан анхилна, Унаад ябаһан моринһоо Уһан хөөһэн бушхана.

Холы наһанай галархайда Хүлэгэй хүлэз гаргахаш Эмниг мориной булгихада, Эмээлэй бүүргэһээ барилсахааш.

Аадар бороогой түргэндэ Агтын жолоо шагдахаш, Арба найман наһандаа Армийн хатууе үзэхэш.

Холын нютагай халиргайда Ханийн һайниие сэгнэхэш, Хамта хууһан инагтаа Хэтын жаргал эдлэхэш. Залуу наһанай охиндо

Зоригтой, хүхюутэй ябадана. Золтой, задарюун манай Залуу наһан... Залуу наһан...

ТҮРЭЛ ХУРГУУЛИ

Эгэтэ түрүүшүн Багшамни «А» үзэг, эрдэмдэ Эгэтэ нютагтам хургаа юм.

Арбан жэлэй хугасаада Анда нүхэдөөрөө хамта Мужыхын дунда хургуулида Эсэшэгүй Эгэтэһээ алхагдаа.

Эдир залуу наһандамнай Эрдэм манда олгууһан Алдарта арадай багшанар! Хүндэтэ манай багшанар! Эрхим Таанараа мартахагүйб.

АВТОРҢАА:

Эгэтын, Мужыхын дунда хургуулинуудай багшанарта: манай класс даажа ябаһан Зинаида Лудуповна Базарова, хургуулийн директор Федор Петрович Хонгоров, буряад хэлэний болон литературыин багша Цырма Сультивовна Бандеева, ород хэлэний, литературыин багша Мария Захаровна Янгутова, биологиин - Людмила Ладеевна Тарнуева, физикин - Дамби Цыбинович, түүхийн - Цырен Дамшеевич, Дора Санжиевна Абагасна, хари хэлэний - Кима Будажановна, Светлана Федотовна, математикийн - Бальжима Сулдумовна Тугутова, Надежда Дашиевна Санжимитыпова, Светлана Бори-совна Баяндуева, химийн - Евграф Захарович Янгутов, физическэ культурын - Даша-Нима Халхарович Халхаров, Валерий Лтаевич Урбаханов болон бусадта үетэн нүхэдэйнгоо зүгһоо хургуулинтаа ойл баяраар амаршалаад, ажал хэрэгтэнь, ажабайдалдань энхэ хайханиие хүсэнб.

(Гонорариа Эгэтын дасанай жасада үргэнб).

БУРГААНАДАЙ ГҮЛГЭЛХЭНЭЙ НАЙНДЭР

(Уянга)

Гарагай нэгэнэй үглөөгүүр эртэлжэ, бүрил хаяхан мүйлхэн хуягһаа мултарһан Сэлэнгын эрье ошобоб. хууринайнгаа нугархай хотирнуу гудамжануудые ходооро гарака, хүнүүдһээ сүлөө газар шэлэн оложо, үертэ нураһан эгсэ эрьеын дэгнүүл һандайлжа хуунхай, энэ түбингөө эгээлэй байдалай үймөөтэ хүлгөөһөө холодоһондоо сэдхэхээ хананги мэдэрэлдэ эзэлэгдэжэ эхилнэб. Тингэһээршье сагай ошохо тума хаяхан мандаһан наранай элшэ доро, Сэлэнгэ мурэнэйгоо номин урасхалай ариухан амин соо бүхы мэдэрэлээ байгааһин агуу шэдитэ хүсэндэ сүм абташажа, энээхэн «би» гэдэг хүн нэрэмни намда оройдоошье хамаагүй болошожо, бэе мүсэмнишье өөртэм ойлгогдохоёо болишоод, гансал дээрэмни оёоргүй огторгой мүнхын һүлдөөр ээнхын ойндоһини орошохо юм...

Ара таладамни булжамуунуудай жэргээн дууладаг болобо, эрьбэн бүдэг бургааһадай нүсэгэн мүсэрье нэбшээнэй дайража шэбэнэһэн абяашье эли сонособоб. Байгали соо мэдэрэлээрээ сүм шэнгэшоод, үнхэн хуушоол хаб, намһаа холо бэе эхэнэ гажашаһан эшэтэй бургааһанай томо һөөг доро сайбар шара үһэтэй арда архан басаганай нарай мүсэрьеһень хухалжа байхыень каражархибаб. Тэбэриһэн мүшэрнүүдэһень харахадамни, басаган эндэ хаяхана ерээд ябана бэшэ.

- Басаган! Яажа байна гэшэбши?! Шамда хайрлаха, байгааһаа дүмэхэ сэдхэл үгы юм гү? гэжэ тэрэниие хор илон дуугарбаб.

- Басаган түб түхэрээн нюдөөрөө нам руу сэхэ шэртээд:

- Би тание унташанхай, хүн гэжэ һаг аалби, гэн, намда дүтэлэн ерэхэ. - һайндэрэй хайхан үглөөгүүрээр тангиче! Гасаганай амаршалгын удхые хүсэд ойлгоошьегүй һаа, хүндэмүү нэ сэдхэхыень дэмжэһэн болоноб:

- Шамашье... Гансал теэд... Ши муу юмэ хэжэ ябаһанаа ойлгоногүй гэшэ бээш даа. Наял гүлгэлжэ байһан мододой мүшэр хухалха гэһэн нүгэлтэй...

Басаган тэбэриһэн мүшэрнүүдһээ нгыень намда харбайгад:

- «Вербнэ во кресетин» һайндэрөөр... Та хүлисэ ты, налайе... Хүгшэн эжымни, хүршэ төөдөймнай, үшөө Ваня үбгөө эндэ хүрэ кэ шадахагүй.

Нэгэниинь хүл муутай, нүгөөдэ хоёрын баһал холо ябажа шададаггүй. Тандал адляар өөһэдөө эндэ ерэхэ шадаха һаа, энээгүүр хүхижэ, сэнгэжэ ябахад хэн, - гэсэгээн, хажуудахимни үргэн долдой болошобо.

- Бурхан намайе хүлисэнэ ааб даа... Би тэдэндэ гүлгэлхэн эдэ мүшэрнүүдые бэлэглэхэдэ, имэ хайхан үдэрөөр амаршалхаб. Тэдэмни баярлахал байха. Уһатай шэл соо эдэ мүшэрнүүдые хээд, сонхын табсан дээрэ наранда табиха. Эдэмни магад үндэхэлхэ аалам? Та юун гэжэ һананат?

Юунышье гэжэ харюусаха оноёо олобогүйб.

- Үндэхэлхэл байха даа. Амиды ха юм. Үндэхэлхэдэнь сэгсэг таридаг амһарта соо хуулгахабди. Уһалхабди, үтэгжүүлгэ хэхэбди. Тингээд лэ... басаган ойро тойроной бургааһад тээшэ нюдээ шэгүүлбэ. -Тингээд лэ, гэрэй газар наруули газарта бээе хүсэжэ эхилхэдэнь хуулгахабди... Хэды жэл болоод, эдээн шэнги томо болохо хаб?

- Хүгшэн эжыш хэды наһатай? гэжэ харюугай орондо асуугдаба.

- Далан хоёртой...

Эдэ мододойш газартай гүлгэлхэдэнь, хүгшэн эжитнай баярлахал даа. Зунай халуунда һүүдэртэнь һэрюун агаарта хууха. Тинхэдэ багахан хүүгэдтэ үльгэр, домог: өөрэхэ. Уян хайхан уридша сэдхэхэй басаганай түрэн дайдада, түрэл зондоо, Эхэ орондоо айхабтар дуратай хэн тула хабарай энээхэн наранай мэтэ харуул элшээрээ бүхы дэлхэйе дулаасуулжа, гоё хайхан сэгсэрлиг болгожо, хамаг амитадта жаргал

бэлэглэһэн тухай домогыень хүүгэд һонирхон шагнаха. Тэдэнэр хожомоо энэ домогыень өөрынхээрээ бүрил гүн удхатай болгожо, саашанхи үенүүдтэ дамжуулаха...

- Та үльгэршэн гүт? гэжэ басаган асууба.

- Хүгшэн эжымни бага ябахадан намда үльгэр хөөрэдэг хэн. Нэгэнэйн удха шамда мүнөөдэрэй һайндэрэй бэлэг болог лэ даа...

- Наянта даа. Энэ бэлэгетнай хүнүүдтэй хубаалдахаб, - гэбэ басаган.

...Нарата дэлхэй сэдхэхэдэм һалбаржа, номин огторгойһоо эдэлхэн шубуудай жэргээн мүнхэ ажаидаралай магтаал болон дэлдэжэ, замби түбинин уудам руу долгитон байба.

Михаил БАТОИН.

СПОРТЫН НОНИНУУД

ШАНГАЙ ТЭМСЭЛЭЙ ОРШОНДО...

Буряад Республикын байгуулагдааар 75 жэлэй, Советскэ районой 60 жэлэй ойн баярнуудай хүндэлдэ, Агуу Илалтын үдэрт, мүн Алдар Солын орденой дүүрэн кавалер П.К.Радикальцевай мүнхэ дурасхаалда зориулагдаһан волейболоор заншалта 4-дэхи мурьсөөн Улаан-Үдын индустриальна техникумдэ үнгэргэгдэб.

Заншалта энэ мурьсөө нээлгын баяр ёһололой үедэ индустриальна техникумэй директорэй орлогшо А.Л.Прохоров, дайнай ветеран Е.С.Божедомов, «Мотом-Автоцентр» фирмын тлөөлгшэд үгэ хэлэжэ, волейболистнуудта амжалта туйлахыень хүсөөд, Буряад ороной эрэлхэг суута сэргэшэ П.Радикальцевай наһанайнь хани нүхэр Мария Семеновнада, дайнай ветерануудта дурасхаалай бэлэгүүдые баруулаа.

Республикын тусхайта дунда нуралсалай эмхинүүдтэ

үнгэргэгдэдэг болоһон энэ мурьсөө эмхидхэхэ хэрэгтэ мүнгөөр тухалһан, мүн али болохо дэмжэлгэ хүргэһэн Буряад Республикын нуралсалай болон эрдэмэй министр С.Намсараевта, индустриальна техникумэй директор А.Терещенкэдэ, Улаан-Үдэ хотын Советскэ районой захиргаанай толгойлогшо А.Бертаковто, «Мотом-Автоцентр» фирмын директор, Арадай Хуралай депутат М.Тушемиловтэ баяр баясхалангай үгэнүүд хэлэгдэб.

Республикын тусхай дунда хургуулинуудай түрүү команданууд энэ мурьсөөндэ хабаадаба. Үсэд шанга тулаалдануудай удаа түмэр замай колледжын волейболистнууд онсо шалгаржа, нэгдэхэи хуури эзэлбэ. Хэлхээ холбооной электротехническэ техникумэй, индустриальна техникумэй, Ербановай нэрэмжэтэ совхоз-колледжын командануудай дундаһаа мүнөө жэлэй чемпион тодорбо.

Энэ мурьсөөн «Мотом-Автоцентрэй» спортзал соо үнгэрөө юм. Тусхай дунда хургуулинуудай 1998 оной Спартакиадын чемпион электротехникумэй команда 2-дохи, 3-дахи хуурида энэл Спартакиадын шанда хүртэһэн индустриальна техникумэй тлөөлгшэд гараба.

Шангай хууринуудые эзэлһэн команданууд Хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа. «Эрхим добтологшо» гэхэн шанда П.Истомин, «Эрхим наада эмхидхэгшэ» гэхэн шанда З.Доржиев, «Эрхим тренер» гэхэн шанда А.Большаков, «Эрхим судья» гэхэн шанда О.Тонкопрядченко гэгшэд хүртэһэн байна. Буряадай спортын ветеран, мурьсөөнэй ахмад судья А.А.Корнаковто баяр ёһололой оршондо үнэтэ бэлэг баруулагдаа.

Э.ДОРЖИЕВ,
индустриальна техникумэй физическэ хүмүүжүүлгые хүтэлбэрлэгшэ.

ФУТБОЛ

ТҮРҮҮШЫН УУЛЗАЛГАНУУДНАА

«Сэлэнгэ» 2- К.Кобунов, Е.Железняк, В.Лыженков, А.Жуков, Д.Келехсашвили, И.Грига (В.Тетерин), И.Зыков, А.Пойманов (В.Стедьмах), И.Фотин (А.Петров), Н.Федькович (А.Тихоньких), О. Соболев;

Буряад Республикын 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадиондээрэ Россин Федерациин Зүүн Сибириин зонын түрүү хуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн түрүүшын наадан сугларагшадтай дунда анхарал татаха ёһоороо татаа. Байгша ондо манай республикын футболистнуудай Россин зоно соо түрүү хуури эзэлхын түлөө эхилһэн нааданай тэбхэр 40 жэлэй ойн хайндэр тэмдэглэгдэжэ байнхай. Тиймэһээ энэ хайндэрөө эмхи гуримтайгаар үнгэргэжэ, футболлой хайн, добтолхы шэнжэтэйгээр наада харуулаха зорилго командын футболист бүхэнэй урда табинхайбди, гэжэ ахалагша тренер Михнов хөөрөө нэн.

Түрүүшын уулзалга үнгэргэхээ Междуреченскын футболлой клуб ерэхэн юм. Айлашад үнгэргэгшэ жэлэйхидэ орходоо шадамар бэрхээр наададаг байһанаа түрүүшын минутаһаа харуулжа, «Сэлэнгын» хамгаалагшадта амар заяа үзүүлэнгүй добтолжо оробол даа. Эндэ айлашадтай добтологшод А.Гушин, А.Садов, А.Ложков гэгшэд

талмайн алишье захата бии болоходоо, манай воротагай дэргэдэ аюултай байдал тохёолдуулаха юм.

Нааданай хоёрдохо хахадта айлашад хэдэн удаа хэрзэгы ааша гаргажа, ялада орохо баатай болоно. Тийн «Сэлэнгын» добтологшо Игорь Зыков хоёр удаа айлашадтай ворота руу ялын бүмбэгэ сохижо, стадиондо сугларагшадта баясуулаа. Харин айлашадтай добтологшо Александр Ложков харюугай нэгэ бүмбэгэ сохижо, уулзалга 2:1 тоотойгоор дүүрээ бэлэй.

«Сэлэнгын» футболистнуудай дунда дилэнхинь байгша ондо түрүүшынхээ наадажа эхилэнхэй. Эдэнэр лэ саашадаа хэр зэргэ наадажа гараха хаб, гэхэн асуудалда удаадахи уулзалганууд харуулаа бээ.

Манай футболистнууд хоёрдохо наадажа Новокузнецкын «Металлург» командатай уулзахадаа, 0:0 тоотойгоор түгэсхэбэ. «Сэлэнгын» футболистнууд ээлжээтэ хоёр наадажа ондоо хото городуудай талмай дээрэ үнгэргэхөөр аян замдаа мордобо.

Б.ЦЫРЕМПИЛОВ.

КОМАНДАЛАГША СҮҮДТЭ ХЭРЭГ БАРИБА

Забайкалин хилын харуулай округые командалагша генерал-полковник Виктор Войтенко нэрэ хүндыемни хамгаалыт гэжэ Эрхүү хотын Свердловско районой арадай сүүдтэ хэрэг бариба. Юуб гэхэдэ «Комсомольская правда» сонинной Зүүн Сибириин региондо хүдэлдэг корреспондент Владимир Медведев статья соогоо «округтой сэргэй частыда муу шанартай продукт худалдан абалгые эмхидхэжэ, зарим сэргэшэдые үбдэхөөбэ» гэжэ сэргэй округые командалагшые зэмлээ юм ха.

«Комсомольская правда» хонинной хуудаһан дээрэ хэблэгдэһэн иимэ мэдээсэл тон буруу, нэрэ хүндыемни дайраһанайнь түлөө Медведевтэ шэнэ мүнгөөр 200 мянган түхэриг түүлүүлт гэжэ сэргэй командалагша гуйһан байгаа.

Олег ТИТОВ,

Забайкалин хилын харуулай хэблэлэй албанай начальник.

НҮХЭД ЁНОНОЙ УУЛЗАЛГА

Бокс

Бээе дааһан байдалтай Сейшеллин аралнууд гэжэ республикын суглуулагдамал командын боксернууд Буряад орондо айлашаар бууба. Тийгэжэ Россин Федерациин габыата тренер, Ленинградска областиин ахалагша тренер байһан, манай нютагай хүбүүн Олег Петрович Кузьминай хурган хоридог арһан бээлэйн шадбаритад Буряад Республикын боксернуудтай нүхэд ёһоной хоёр уулзалга хэжэ, спортдо дуратайшуулые баясуулаа.

Сейшелин аралнууд хадаа Индин океан соо оршодог юм. Африка түбэй зүүн-урда захатади Мадагаскар олтирогшоо зүүн-хойшоо оршодог бүлэг аралнуудай дундаһаа эгээл ехэнүүдын хадаа Маэ, Силуэт, Пурслен, Ла-Диг болоно. Виктор - ниислэл хотонь мүн. Креолнууд, банту отогой африканецууд, энэдхэг зон энэ ажаһуудаг. 370 мянга гаран дүрбэлжэн километр газартай, 55 мянган хүн зонтой республикые президент хүтэлбэрлэдэг. Зуу гаран жэл соо Великобританиин колони байһан энэ гүрэн 1976 ондо бээе дааһан байдалтай болоо нэн. Ороной хүн зон хүдөө ажахы эрхилдэг, кокосой пальма, сай, бусад ургамал таридаг. Эндэ аяншалга үргэнөөр хүгжөөгдэнхэй. США, Великобритани, Пакистан, Кени болон бусад гүрэнүүдтэй холбоо барисаатай юм. 1976 ондо Сейшелин аралнууд гэжэ республика СССР-тэй хэлсээ баталаа нэн...

Нүхэд ёһоной түрүүшын уулзалгада айлашаднай манай республикын суглуулагдамал командые 4:5,3:5 тоотойгоор шүүһэн байгаа. Манай команданаа Александр Бахтин, Дмитрий Леонов, Мэргэн Бадаһанов гэгшэд илаһан, Эрдэни Бабудоржиев Дани Лабонте гэгшэтэй тэнсэһэн байха юм. Сэхыень хэлэхэдэ, шүрбэгэрхэн толгойтой, уян нугархай бэстэй, бушуу түргэн хүдэлсэтэй негр боксернуудтай тулаалдаха гэшэ айхабтар ороо хэрэг ха юм даа. Тиймэһээ манай хүбүүдтэ ороо хүшэр зорилго табигдаһан байгаа.

Хоёрдохо уулзалгада Сейшелин аралайхид АБРЗ-гэй спортын клубай «Ринг» гэжэ боксын хургуулин тлөөлгшэдтэй тулаалдаба. Юундэ энэ клубай командатай айлашаднай уулзаха болоо юм гэжэ уншагшад хонирхожо байгаа ёһотой. Ушарын юуб гэхэдэ, тус спортын клубай «Ринг» гэжэ боксын хургуулин директор Виктор Иванович Агафоновой үгсхэлээр, О.П.Кузьминтай тэрэнэй хэһэн хэлсээгээр лэ нүхэд ёһоной энэ хонирхолтой уулзалга эмхидхэгдээ шуу.

Хайрата хүбүүнэйн

СЕМЁНОВ Станислав Батоевич

сарһаа урид наһа бараһан ушараар Буряадай АССР-эй Верховно Сөведэй Түрүүлэгшээр хүдэлһэн Б.С.Семёновто Буряад Республикын Президент болон Правительство гүнээгэ шаналаа гашуудалаа мэдүүлнэ.

Б-М.ЖИГИТОВ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Ахамад редактор А. Л. АНГАРХАЕВ.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: Б-М.Ж.БАДАНОВ (ахамад редакторай орлогшо), Г.Х.ДАШЕЕВА (ахамад редакторай орлогшо), Б.В.ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ (харюусалгата секретарь), А.Г.ЛУБСАНОВ (Буряад Республикын Правительство), Д.Д.СУНДАРОН (Буряад Республикын Арадай Хурал), талгауудые даагшад: Н.Д.НАМСАРАЕВ, Т.В.САМБЯЛОВА, Д.Ш.ХУБИТУЕВ, А.Д.ТАПХАЕВ; В.И.ПИНТАЕВ (хэблэлэй директор).

Манай адрес:

670000, Улаан-Үдэ, Каландаринвиллин үйлэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй 1 хууданан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэһэг 3.900 (хамта 25.900). Хэблэлдэ тушаагдаһан сар 17.00.

"Республиканска типография" гэхэн АО-до газетэ хэблэлдэ. Директорэй телефон: 21-40-45. Б-0079-дэхи номертойгоор бүрихэлдэ абтанхай. Заказ № 8333.

Редакциин телефонууд: ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-68-08, 21-64-36, харюусалгата секретариин - 21-50-52, секретарииндэй - 21-50-52, талгаууд: экономикаын болон политикаын - 21-63-86 (даагшань), 21-34-05, 21-55-97, соёлой, түүхын болон залуушуулай - 21-54-93 (даагшань), 21-57-63, 21-69-58, 21-60-21, мэдээлэй болон рекламны - 21-62-62, 21-67-81, хэблэлэй - 21-33-61, оператор-корректорнүүдэй - 21-61-35, фотокорреспондентнүүдэй - 21-33-61, компьютерна түбэй-21-66-76.

"Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 21-49-94, бухгалтери - 21-23-67, вахта - 21-60-91.

Тоонуудай, бододо баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрэнүүдэй бшэлгые хазагайруулан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин ханамжа авторайхитай ади бэшэ байжа магад.